

▶ AZ INTEGRITÁSI MEGÁLLAPODÁSOK A CSALÁS ÉS KORRUPCIÓ ELLENI KÜZDELEM MEGERŐSÍTÉSÉT SZOLGÁLJÁK

AZ EU ÁLTAL TÁMOGATOTT PROJEKTEK VÉDELME

A korrupció súlyosan károsítja a gazdaságot és a társadalom egészét, mivel alázza a demokráciát, gátolja a gazdasági fejlődést, továbbá sérti a társadalmi igazságosságot és a jogállamiságot. Az Európai Bizottság és a Transparency International együtt dolgoznak az uniós alapok csalás és korrupció elleni védelmén, valamint a közbeszerzések minőségének javításán.

Becslések szerint a korrupció következtében évente 120 milliárd euró vész el az európai országokban, ami az Európai Unió (EU) szinte teljes 2014-es költségvetésének felel meg.¹ A közbeszerzésben tapasztalt korrupció káros a közérdek számára, alázza a lakosság bizalmát, és negatívan hat az emberek életére. A korrupciós és csalárd tevékenységek hatékony kezelése azonban komplex megközelítést igényel.

A korrupció elleni küzdelem hatékony szereplőjeként a civil társadalom fontos szerepet játszhat az átláthatóság, az elszámoltathatóság és a megelőzés elősegítése terén. Az Európai

▶ A regionális politikáért felelős biztos, Corina Crețu és a Transparency International vezérigazgató-helyettese, Marschall Miklós a közös kezdeményezés elindításán

Bizottság és a Transparency International összefogott, és gyümölcsöző együttműködését magasabb szintre emelve a korrupció elleni küzdelem és az uniós forrásokból társfinanszírozott projektek hatékonyságának javítása terén új, innovatív módszereket állapított meg.

2015 márciusában Corina Crețu regionális politikáért felelős biztos és a Transparency International vezérigazgató-helyettese, Marschall Miklós elindította az „Integritási megállapodások – Az uniós alapok csalás és korrupció elleni védelmét szolgáló civil ellenőrzési mechanizmus” elnevezésű kezdeményezést. E közös projekt második, 2016. január 1-jén kezdődött és négy évig tartó szakaszának célja, hogy több uniós országban kísérleti jelleggel bevezesse az úgynevezett integritási megállapodásokat számos uniós társfinanszírozású projekt vonatkozásában.

¹ Az EU korrupcióellenes jelentése, 2014.2.3., COM(2014) 38 final

Átláthatóság

Az integritási megállapodás az ajánlatkérő, a közbeszerzési szerződéssel kapcsolatos valamennyi ajánlattevő és egy független ellenőr közötti megállapodás, amely ellenőr felügyeli a megállapodás végrehajtását és biztosítja, hogy valamennyi fél betartsa az abban vállalt kötelezettségeit. A megállapodás jogokat és kötelezettségeket állapít meg, miszerint egyik fél sem fizet, ajánl fel, követel vagy fogad el kenőpénzt; és az ajánlattevők sem játszanak össze a versenytársakkal a szerződés elnyerése céljából, és nem vesztegetik meg a szerződés megvalósítása során az ajánlatkérő képviselőit.

Az átláthatóság biztosítása érdekében a megállapodások tartalmazznak egy, az összes fél által aláírt kötelezettségvállalást, amely vonatkozik az információkhoz való hozzáférésre, biztosítja a nyomon követés eredményeire vonatkozó rendszeres nyilvános jelentéseket, és elősegíti a nyílt adatok használatát, valamint a beszerzési eljárással kapcsolatos információk kiszolgáltatását.

A megállapodás végrehajtását felügyelő, nyomon követést végző független fél gondoskodik arról, hogy minden fél betartsa az integritási megállapodásban vállalt kötelezettségeit. A mechanizmus az ajánlattevőkre vonatkozó szabályokat is pontosítja, és egyenlő versenyfeltételeket biztosít, mivel a cégek számára lehetővé teszi, hogy tartózkodjanak a megvesztegetéstől, hiszen garantálja, hogy a versenytársak is hasonlóképpen járnak el, valamint hogy a kormányzati közbeszerzési hatóságok elkötelezik magukat a korrupció megelőzése mellett, és átlátható eljárásokat folytatnak le. Ezek a megállapodások jogilag kötelező érvényű szerződések, amelyek megsértése szankciókkal sújtható.

A jogi átláthatóságon túl az integritási megállapodások hatékonyságot is eredményeznek, a tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy az ilyen megállapodások a projektköltségeket akár 30%-kal is csökkenthetik. E megállapodások továbbá az intézményi változásokat is ösztönözhetik, és elősegítik a jó kormányzást.

A 2015. május 22-én közzétett, a részvételi szándék kifejezésére irányuló felhívást² követően az uniós strukturális és kohéziós alapokból társfinanszírozott 17 projektet választottak ki a kísérleti szakaszhoz. Ezeket az irányító hatóságok és a kedvezményezettek nyújtották be, a civil társadalmi szervezetek pedig az integritási megállapodások nyomon követésére jelentkeztek.

Jelentős érdeklődés mutatkozott mindkét oldalról, aminek eredményeként 11 különböző ágazatból (közlekedés, intézményépítés, kultúra, nyomon követés, környezetvédelem, energia, oktatás, kutatás és fejlesztés, integrált területi beruházások, adminisztratív kapacitás és egészségügy) származó projektek és 11 tagállam (Bulgária, Cseh Köztársaság,

Görögország, Magyarország, Litvánia, Lettország, Szlovénia, Portugália, Románia, Olaszország és Lengyelország) nagy-szerű keverékét sikerült kiválasztani. E kísérleti projektekből származó tanulságokat terjeszteni fogják, és azokat a jövőben számos egyéb uniós társfinanszírozású projektre lehet alkalmazni.

A Bizottság által finanszírozott projektek tevékenységei közé tartoznak az alábbiak:

- ▶ a projekt országos szintű végrehajtása céljából a kiválasztott civil társadalmi szervezetek képzése és kapacitásépítése;
- ▶ az integritási megállapodások kidolgozása és aláírása;
- ▶ az érintett érdekelt felek, például ajánlatkérők, irányító hatóságok, gazdasági szereplők korrupció elleni küzdelemről és az átláthatósági intézkedésekről szóló képzése és tudásának fejlesztése az integritási megállapodás összefüggésében;
- ▶ az integritási megállapodások független nyomon követése, amelyet civil társadalmi szervezetek végeznek és/vagy koordinálnak;
- ▶ a résztvevő EU-tagállamokban az átláthatóság és az integritási megállapodások folyamatával kapcsolatos információkhoz és eredményekhez való hozzáférés biztosítása a polgárok számára;
- ▶ a hatás, a levont tanulságok és a bevált gyakorlatok rendszeres megosztása és rögzítése a projektpartnerek, valamint a nagyközönség számára.

A Transparency International titkársága biztosítja a projekt teljes körű koordinációját. A titkárság 16 civil társadalmi szervezetet fog koordinálni, amelyek az integritási megállapodást követik nyomon, és a projekt megvalósításának minden szintjén végzik a minőségbiztosítást, a projekteredmények népszerűsítését és terjesztését, a szükséges képzést és kapacitásépítést, a hatás, a levont tanulságok és a bevált gyakorlatok rögzítését és terjesztését.

Az integritási megállapodások célja a költséghatékonyság és a jó kormányzás elősegítése. Intézményi változásokat is ösztönöznek, mint például az elektronikus beszerzési rendszerek fokozottabb használata, egyszerűsített adminisztratív eljárások és a szabályozási környezet javítása.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓK
<http://europa.eu/!Qq83pP>

² A felhívásokat az Inforegio weboldalán tették közzé: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/integrity-pacts/